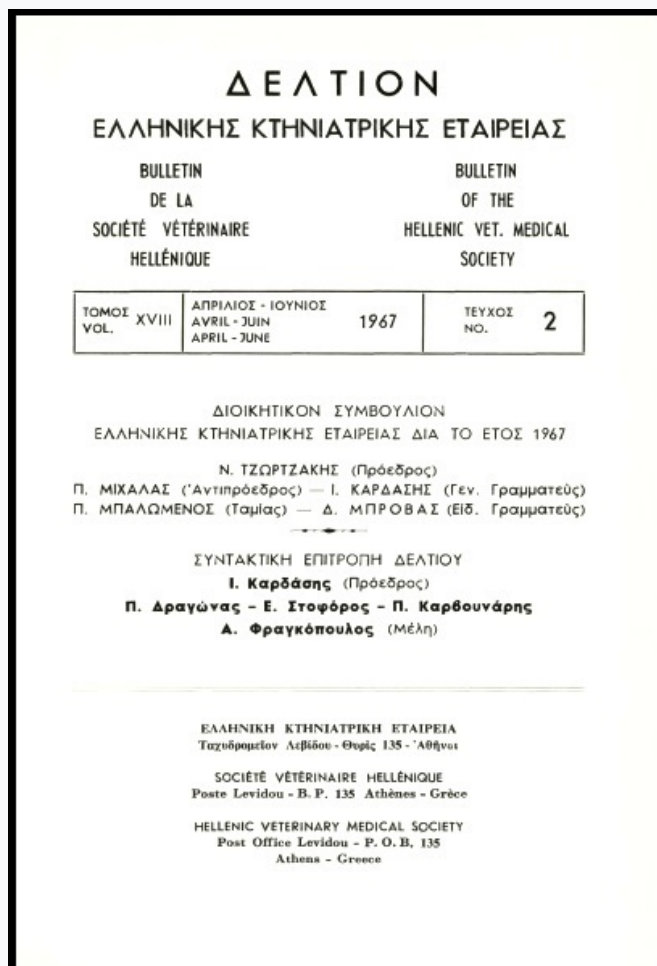

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 18, No 2 (1967)

Η ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΝΩΛΗΣ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

E. N. ΣΤΟΦΟΡΟΣ

doi: [10.12681/jhvms.18831](https://doi.org/10.12681/jhvms.18831)

Copyright © 2018, E. N. ΣΤΟΦΟΡΟΣ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΣΤΟΦΟΡΟΣ Ε. Ν. (1967). Η ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΝΩΛΗΣ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 18(2), 115–124. <https://doi.org/10.12681/jhvms.18831>

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΝΩΛΗΣ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ

Υ π ό

Ε. Ν. ΣΤΟΦΟΡΟΥ

Κατά τὰς ἐπισήμους ἐκδοχάς, τὴν 27ην Μαρτίου 1967 διεγνώσθη εἰς Ἴταλιαν, περιοχὴν Ρώμης, ἡ ἀφρικανικὴ πανώλης τῶν χοίρων (ΑΠΧ), ἣτις ἐπεξετάθη ταχέως καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἰταλίας. Αἱ ἀρμόδια Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι καὶ Ἰνστιτοῦτα, ἂν καὶ εὐρίσκοντο εἰς πλήρη γνῶσιν τοῦ κινδύνου καὶ παρὰ τὴν ἔγκαιρον λήψιν ὀρισμένων μέτρων, ἀπεδείχθησαν ἀνέτοιμοι διὰ τὴν ταχεῖαν διάγνωσιν καὶ ὡς ἐκ τούτου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κατασταλτικῶν τῆς νόσου μέτρων, πρὶν ἢ αὕτη λάβῃ ἀνησυχητικὰς διαστάσεις.

Ὡς εἶναι γνωστόν, οὐδὲν θεραπευτικὸν ἢ προληπτικὸν μέσον ὑφίσταται ἐναντίον τῆς νόσου, δι' ὃ καὶ ἡ καταστολὴ τῆς στηρίζεται εἰς τὴν λήψιν σειρᾶς ὑγειονομικῶν μέτρων καὶ εἰς τὴν σφαγὴν καὶ ἐνταφιασμὸν ἀπάντων τῶν ἀσθενῶν ἢ λοιμυπόπτων ζώων.

Κατ' ἀρχὴν ἐτέθη διάγνωσις κλασσικῆς πανώλους τῶν χοίρων (Κ.Π. Χ.), ἀποδοθείσης εἰς διάσπασιν τῆς ἐνεργητικῆς ἀνοσίας μὲ κύριον ἀσφαλῶς ὑπεύθυνον τὸ ἀντίστοιχον ἐμβόλιον.

Ἡ μορφή τῆς ἐμφανισθείσης ἐν Ἰταλίᾳ ἐπιζωοτίας ὑπῆρξεν σχετικῶς ἡπία, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀπαντωμένην συνήθως ἐν Πορτογαλίᾳ (προσεβλήθη περίπου ποσοστὸν 40 % τῶν χοίρων τῶν ἐκτροφῶν, εἰς ἃς ἐνεφανίσθη ἡ νόσος). Ἡ μορφή αὕτη προσωμοίαζεν πρὸς τὴν ἐπιζωοτίαν τοῦ ἔτους 1962 τῆς Ἰβηρικῆς χερσονήσου καὶ ἐπίσης τῆς Γαλλίας τοῦ ἔτους 1964, χαρακτηριζομένη κυρίως ὑπὸ μακροῦ χρόνου ἐπώασεως καὶ βραδείας ἐξελίξεως.

Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω γεγονότων ἦτο νὰ ἀπαιτηθῇ σημαντικὸς χρόνος διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς νόσου καὶ οὕτω νὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐξάπλωσις ταύτης καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Ἰταλίας, πλὴν τῆς Ρώμης, ὡς π.χ. Νεαπόλεως, Μπρέσιας, Κρεμόνας, Ματσεράτας, Πάδοβας, Περούτζιας κ.λ.π.

Διὰ τὸν τρόπον εἰσαγωγῆς τῆς νόσου εἰς Ἰταλίαν διευτώθησαν μέχρι σήμερον πλεῖσται ὄσαι ὑποθέσεις, ἐξ ὧν αἱ ἐπικρατέστεραι εἶναι αἱ κάτωθι :

1. Διὰ τῶν ἀπορριμμάτων τῶν ἀεροπλάνων, καθ' ὅτι αὕτη προσέβαλε δύο χοιροστάσια πλησίον τοῦ ἀεροδρομίου.

2. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἀγρίων χοίρων ἐκ χωρῶν τῶν βορείων ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς.

3. Διὰ τῶν ὑπολειμμάτων καταναλώσεως τῶν κρεάτων τῶν ζώων πεκάρι (*Dicotyles tajacu*), ἅτινα εἰσῆχθησαν εἰς Ἰταλίαν ἐξ Ἀφρικῆς, κατόπιν κυνηγίου τύπου Σαφάρι.

4. Διὰ τοῦ γενομένου λαθρεμπορίου χοίρων μεταξὺ Ἰταλίας (Σικελίας) καὶ Β. Ἀφρικῆς.

5. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς χοιριδίων παχύνσεως ἐκ Γαλλίας (πιθανὸν ταῦτα νὰ ἦσαν φορεῖς τοῦ ἰοῦ τῆς Α.Π.Χ.).

Ἡ ἐμφάνισις τῆς Α.Π.Χ. εἰς Ἰταλίαν ἐδημιούργησεν σοβαρώτατον ἐθνικὸν πρόβλημα. Αἱ συνέπειαι ὑπῆρξαν ὀλέθριαι, τόσον διὰ τὸ πληγὲν ζωικὸν κεφάλαιον καὶ τὰς σχετικὰς βιομηχανίας χοιρείων προϊόντων, ὅσον καὶ διὰ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον, τὸν τουρισμὸν, ἀκόμη δὲ καὶ διὰ τὰς βιομηχανίας φυραμάτων.

Ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν ἐστιῶν, κατὰ τὴν συγγραφὴν τῆς παρούσης μελέτης, δὲν μᾶς εἶναι εἰσέτι γνωστός, ὡς ἄλλωστε καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι πάντως ἀνέρχονται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια δραχμῶν. Μέχρι τῆς 30.4.1967 εἶχον δηλωθῆ ἐπισήμως 139 ἐστίαί τῆς Νόσου εἰς διαφόρους περιοχὰς τῆς χώρας, ἐθανατώθησαν δὲ συνολικῶς, κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα, 63.932 χοῖροι. Μόνον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ρώμης ἐθανατώθησαν 50.489 χοῖροι, ἀνήκοντες εἰς 998 ἑκτροφάς.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ θέμα εἶναι ἀπολύτως ἐπίκαιρον διὰ τὴν χώραν μας, λόγῳ τῆς γειτνιασεῶς της μετὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ τῆς ἐξ' αὐτῆς εἰσαγωγῆς ὠρισμένων προϊόντων, ἱκανῶν νὰ μεταδώσουν τὴν νόσον, ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον ὅπως ἀναφέρωμεν τὰ τελευταῖα ἐπὶ ταύτης βιβλιογραφικὰ δεδομένα.

Ἱστορικόν :

Ἡ Α.Π.Χ. ἢ νόσος τοῦ Μοντγκόμερυ ἀποτελεῖ τὸν πλέον σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν χοιροτροφίαν, ἰδίᾳ δὲ διὰ τὰς χώρας, εἰς ἃς ἤδη ἐνεφανίσθη ἢ πρὸς τὰς γειτνιαζούσας πρὸς αὐτάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ἡ νόσος παρετηρήθη τὸ πρῶτον εἰς Β. Ἀφρικὴν κατὰ τὸ ἔτος 1910, ἀνεφέρθη δὲ μετέπειτα κατὰ διαστήματα καὶ δὴ κατὰ τὰ ἔτη 1926, 1937, 1940. Τὸ ἔτος 1957 ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ συγκεκριμένως εἰς Πορτογαλίαν, περίξ τῆς Λισσαβῶνος, εἰς ἑκτροφὰς χοίρων ἐκτρεφόμενων δι' ἀπορριμμάτων, τὰ ὁποῖα διεπιστώθη ὅτι περιεῖχον ὑπολείμματα κρεάτων προελεύσεως Μοζαμβίκης - Ἀγκόλας. Ὡς πιθανὴ πηγὴ μεταδόσεως ἐκρίθησαν τότε τὰ ἀπορρίμματα τοῦ ἀεροδρομίου τῆς Λισσαβῶνος.

Τὰ αὐστηρότατα προφυλακτικὰ μέτρα, τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν Κτηνιατρικῶν Ὑπηρεσιῶν τῆς Πορτογαλίας, οὐδόλως ἠμπόδισαν τὴν διάδοσιν

τῆς νόσου εἰς ὀλόκληρον τὴν χώραν. Σοβαρὰ αἰτία ἐκρίθη τὸ σύστημα ἐκτροφῆς τῶν χοίρων, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀγελαῖον καὶ ὑποκειμένον εἰς συνεχεῖς μετακινήσεις.

Μετὰ τριετίαν, ἐνεφανίσθη καὶ πάλιν ἡ νόσος εἰς τὴν περιοχὴν Badajoz, μίαν ἐκ τῶν κυριωτέρων περιοχῶν, ἔνθα ὑφίσταται ὀργανωμένη καὶ συστηματικὴ χοιροτροφία, παρὰ τὰ Ἴσπανο-Πορτογαλικά σύνορα. Ἐκ τῆς ἐμπορίας ζώων ἐχόντων τὴν νόσον ὑπὸ λανθάνουσαν μορφήν καὶ ἐκ τῆς μετακινήσεως ἀσθενῶν σφαγίων ζώων, ἡ νόσος ἐπεξετάθη εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἰσπανίας. Κατὰ τοὺς πρώτους ἕξ μῆνας διεπιστώθησαν 36 ἐστίαί καὶ ἔθανον ἢ ἐθανατώθησαν 119.534 χοῖροι.

Τὸ ἔτος 1961 καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ 1963, καθ' ἃ ἔθανον ἢ ἐθανατώθησαν ἀντιστοίχως 50.000 καὶ 25.000 χοῖροι, ἐδημιουργήθη σοβαρὸν οἰκονομικο-κοινωνικὸν πρόβλημα εἰς Ἰσπανίαν.

Τὸ ἔτος 1964, παρὰ τὰ ληφθέντα μέτρα εἰς τὰ Γαλλο-Ἰσπανικά σύνορα, ἡ νόσος εἰσέβαλεν εἰς Γαλλίαν, ἔνθα διεπιστώθησαν πέντε ἐστίαί, πιθανῶς προελθοῦσαι ἐκ τῆς λαθραίας εἰσόδου χοίρων ἢ προϊόντων αὐτῶν διὰ τῶν Πυρηναίων.

Ἰδιότητες τοῦ ἰοῦ.

Ὁ ἰὸς τῆς Α.Π.Χ., ἀπὸ ἀνοσοβιολογικῆς ἀπόψεως, εἶναι διάφορος τοῦ τῆς κλασσικῆς νόσου, ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶναι ὅτι χοῖροι ὑπερανσοποιηθέντες κατὰ τῆς Κ.Π.Χ. παραμένουν εὐπρόσβλητοι εἰς μόλυνσιν δι' ἰοῦ Α.Π.Χ. Ἡ ἰδιότης αὕτη τοῦ ἰοῦ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν διαφορικὴν διάγνωσιν τῶν δύο νοσολογικῶν ὄντοτήτων.

Ὑπὸ Γάλλων ἐρευνητῶν, ὁ ἰὸς τῆς Α.Π.Χ. τοποθετεῖται εἰς τὴν ὁμάδα τῶν Σχιζοϊῶν, ἐνῶ ἄλλοι ἐρευνηταὶ πιστεύουν ὅτι οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν ὁμάδα τῶν Μυξοϊῶν.

Μεγέθους μεταξὺ 300 μ. — 100 μ., διέρχεται διὰ τῶν ἠθμῶν Μπερ=κεφελῶ No 7 καὶ N, ὡς καὶ διὰ τῶν Τσάμπερλαντ F καὶ L 3.

Εἶναι ἰὸς ἐξαιρετικὰ ἀνθεκτικὸς εἰς τοὺς φυσικο-χημικοὺς παράγοντας (ἢ Λουγκόλη π.χ. τὸν καταστρέφει ἐντὸς 10' λεπτῶν), εἰς τὴν θερμοκρασίαν κλπ. Διατηρεῖται ζῶν ἐπὶ 128 ἡμέρας εἰς σεσηπῶτα ὄργανα, ἐπιζῆ δὲ εἰς τὰ προϊόντα ἀλλαντοποιίας.

Ὁ ἰὸς τοῦ Α.Π.Χ. ἀνευρίσκεται εἰς ὅλα τὰ ὄργανα ἢ ἐκκρίματα τῶν προσβληθέντων ζώων.

Ἀπὸ ἀντιγονικῆς ἀπόψεως, ὁ ἰὸς τῆς Α.Π.Χ. εἶναι πολὺπλοκος. Οὕτω, παρετηρήθη ὅτι τὰ προσβαλλόμενα ζῶα παρουσιάζουν μὲν αἰμοσυγκολλητίναις καὶ ἀντισώματα ἐκτρέποντα τὸ συμπλήρωμα κ.λ.π., σπινίως ὅμως προστατευτικὰ τοιαῦτα.

Τέλος πιστεύεται ὅτι ὑπάρχουν μεταλλαγαὶ τινες τοῦ ἰοῦ καὶ ὡς ἀπόδειξις ἀναφέρονται ἡ ποικίλη κλινικὴ καὶ ἀνατομο-παθολογικὴ εἰκῶν,

ὡς καὶ ἡ διάφορος ἐπιζωοτιολογία τῆς νόσου εἰς τὰς διαφόρους περιοχάς. Οἱ περισσότερον γνωστοὶ τύποι τοῦ εἶναι ὁ τῆς Ν. Ἀφρικῆς (Σπένσερ) ὁ τῆς Κέννας (Χίντε), ὁ τῆς Ροδεσίας (Νόρδερν) καὶ ὁ Λισμπον.

Ἐν τῆς Α.Π.Χ. καλλιιεργεῖται εἰς μονοκυτταρικὴν στιβάδα λευκοκυττάρων, ἐπιθηλιακῶν νεφρικῶν κυττάρων, εἰς ἐμβρυοφόρα ὡς ὄρνιθος κλπ. Εἶναι παντοτρόπος, ἔχων ἐκλεκτικότητα ἐναντι τοῦ δικτυωτοῦ ἐνδοθηλιακοῦ συστήματος (ἐνδοθήλια τριχοειδῶν) καὶ ἐναντι ὠρισμένων ἰνωδῶν στοιχείων.

Εἰς τὰς τελευταίας ἐπιζωοτίας εἰς Ἰσπανίαν, ὁ ἰός, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἦτο λιαν παθογόνος, προκαλέσας 100 % θνησιμότητα, ἐν συνεχείᾳ ἐτροποποιήθη καὶ ἐπέξει ποσοστὸν τι τῶν προσβαλλομένων ζῶων. Τὰ ζῶα ταῦτα εὐρίσκοντο εἰς μίαν εἰδικὴν λανθάνουσαν κατάστασιν, διότι δὲν μετέδιδον τὴν νόσον, ὅταν συνευρίσκοντο μετ' ἄλλων ὑγιῶν χοίρων. Εἰς δεδομένην ὅμως στιγμήν, εἴτε λόγῳ Στρέζς, εἴτε τῇ ἐπιδράσει ἄλλων παραγόντων, τὰ ζῶα ταῦτα ἐνεφάνιζον τὴν νόσον, καθιστάμενα ἔκτοτε ἐπικίνδυνα διὰ τοὺς ὑγιεῖς χοίρους.

Μετάδοσις τῆς φυσικῆς νόσου.

Ἡ νόσος προσβάλλει μόνον τοὺς χοίρους, ἀγρίους καὶ οἰκοσίτους, κυρίως ὅμως τοὺς τελευταίους. οἰασδῆποτε φυλῆς καὶ ἡλικίας. Δοκιμαὶ μεταδόσεως τῆς νόσου εἰς ἄλλα ζῶα καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀπέτυχον. Ἡ μετάδοσις τῆς νόσου πραγματοποιεῖται ὅπως καὶ διὰ τὴν Κ.Π.Χ., ἀμέσως ἢ ἐμμέσως.

Ἡ διατροφή, κυρίως δι' ἀπορριμμάτων, συντελεῖ εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς νόσου, ἐφ' ὅσον ταῦτα περιέχουν ὑπολείμματα χοιρείων κρεάτων ἢ ὑποπροϊόντων αὐτῶν, προερχόμενα ἐκ μεμολυσμένων ζῶων. Τὰ ἔκτοπαράσιτα (*Haematorinus suis*) φαίνεται ὅτι δὲν μεταδίδουν τὴν νόσον, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ αἵματοφάγα ἀρθρόποδα τοῦ εἶδους *Ornithodoros (erraticus)*, ἅτινα κρύπτονται βαθέως εἰς τὸ ἔδαφος, μὲ συνέπειαν νὰ ἐπιζοῦν κατὰ τὰς ἀπολυμάνσεις τῶν χοιροστασίων. Τὸ τελευταῖον ἀπεδείχθη ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν ἐρευνητῶν, κατὰ τὴν προσπάθειάν των νὰ ἀποδείξουν τὸν τρόπον ἐπιβίωσης τοῦ ἰοῦ εἰς τὰ χοιροστάσια, ἅτινα ἐπὶ ἐξάμηνον παρέμεινον ἀκατοίκητα. Οἱ ἴδιοι ἐρευνηταὶ ἐπέτυχον τὴν μετάδοσιν τῆς νόσου διὰ τῶν ἀρθροπόδων τούτων, τὰ ὁποῖα προηγουμένως ἐτρέφθησαν ἐπὶ χοίρων. Πιστεύεται ὡσαύτως ὅτι ἔντομα πιθανὸν νὰ χρησιμεύουν ὡς φορεῖς τοῦ ἰοῦ.

Ἐν τῆς Α.Π.Χ. μεταφέρεται παθητικῶς διὰ τῶν μυῖων, ἔκτοπαρασίτων, πτηνῶν, κυνῶν, γαλῶν κλπ. Ταῦτα ἐρχόμενα εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν χοίρων δύνανται νὰ μεταδίδουν τὴν νόσον.

Ἡ μεγάλη εὐαισθησία τῶν χοίρων, ἢ ὑπαρξίς τοῦ μὲ ὑψηλὸν τίτλον εἰς τοὺς ἴστους καὶ τὰ ἐκκρίματα τῶν νοσοῦντων ἢ ἀναρρωνυόντων χοί-

ρων, ή μεγάλη άντοχή τοῦ ἰοῦ εἰς τήν σήψιν καί τήν θερμοκρασίαν, διευκολύνουν ποικιλοτρόπως τήν μετάδοσιν τῆς νόσου εἴτε διὰ μέσου τῶν ἐργαλείων εἴτε διὰ τῶν χώρων τῶν μολυνθέντων χοιροστασίων.

Εἰς τήν Ἀφρικὴν, αἱ μεγάλα ἐπιζωοτιαί ὀφείλονται συνήθως εἰς μερικά εἶδη ἀγριοχοίρων, ὡς οἱ **Φακόχοιροι** καί οἱ **Ποταμόχοιροι**, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐκδηλώνουν μὲν τήν νόσον, πλὴν ὅμως εἶναι ἐπικίνδunami φορεῖς τοῦ ἰοῦ. Ἡ ἐπαφή τούτων μετὰ των κοινῶν ἀγρίων χοίρων προκαλεῖ τήν ἐμφάνισιν τῆς νόσου εἰς τοὺς τελευταίους, οἱ ὁποῖοι εἶτα ἐρχόμενοι εἰς ἐπαφήν μετὰ τῶν κατοικιδίων χοίρων, γίνονται ὑπαίτιοι τῆς διασπορᾶς τῆς νόσου.

Κλινικὴ εἰκὼν :

Ὁ χρόνος ἐπάσεως τῆς φυσικῆς νόσου ἀνέρχεται, κατὰ κανόνα, εἰς 5 - 7 ἡμέρας, δυνάμενος νὰ παραταθῆ μέχρι 15 ἡμέρας. Ἀντιθέτως ἡ ἐπάσις τῆς πειραματικῆς νόσου εἶναι 2 - 12 ἡμέρας.

Κατὰ τήν ἀρχικὴν περίοδον, τὰ συμπτώματα εἶναι ἀνύπαρκτα, πλὴν τῆς ὑπερθερμίας (40,5° C.). Ὁ ἀπότομος ὅμως θάνατος ἑνὸς ἢ περισσοτέρων χοίρων εἶναι τὸ πρῶτον δεῖγμα ὑποψίας τῆς νόσου. Πάντως, ὡς ἐνεφανίσθη τελευταίως εἰς Ἰταλίαν καί Γαλλίαν, ἡ κλινικὴ εἰκὼν τῆς νόσου ἦτο διάφορος ἐκείνης ἣς Ἰσπανίας τοῦ ἔτους 1960.

Γενικῶς ἡ νόσος δύναται νὰ ἐμφανισθῆ ὑπὸ τὰς κατωτέρω κλινικάς μορφάς :

α) Ὑπεροξειία μορφή:

Κατ' αὐτὴν οἱ χοῖροι παρουσιάζουν ὑπερθερμίαν (40,5° — 42,2° C), συμφορήσιν τοῦ ἐπιπεφυκότος, ὑπεραιμίαν τοῦ δέρματος, αἱμορραγικὴν ἐντερίτιδα καί κατὰ τὸ τέλος κυάνωσιν τῶν ἄκρων, τῶν ὠτων, τοῦ αἰδοίου καί γενικῶς ὅλων τῶν ἀτρίχων περιοχῶν. Πάντως τὰ συμπτώματα ταῦτα συνοδεύονται ὑπὸ ἀνορεξίας, ταχυκαρδίας καί ταχυπνοίας.

Ἡ νόσος διαρκεῖ 1 - 3 ἡμέρας, παρουσιάζει δὲ ὑψηλὴν νοσηρότητα, μεταδιδόμενη ταχέως εἰς ὀλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς ἐκτροφῆς, καί ὑψηλὴν θνησιμότητα (100 %).

β) Ὁξειία μορφή:

Κατ' αὐτὴν ἡ θερμοκρασία εἶναι 41° — 41,5° C., οἱ προσβαλλόμενοι χοῖροι, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, παρουσιάζουν ἀνορεξίαν, ἐπιπεφυκίτιδα, γαστρο-πνευμονικά συμπτώματα, αἱμορραγικὴν διάρροϊαν, πάρεσιν τῶν ὀπισθίων ἄκρων, κυάνωσιν τῶν ὠτων κ.λ.π., ρινικὸν ἔκκριμα πυῶδες, ταχυκαρδίαν, βῆχα, λευκοπενίαν. Αἱ σῦες, κατὰ κανόνα, ἀποβάλλουν. Ἡ διάρκεια τῆς νόσου κυμαίνεται μεταξὺ 4 - 15 ἡμέρας.

Χαρακτηριστικὸν τῆς μορφῆς ταύτης τῆς νόσου εἶναι ὅτι ἡ ἀπόληξις

δ' ἐν εἶναι πάντοτε ὁ θάνατος. Ἡ ἴασις εἶναι δυνατή. Τὰ ἐπιζῶντα ζῶα εἶναι συνήθως ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κατὰ πρῶτον προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν ἀγρίων χοίρων. Ἐτερον χαρακτηριστικὸν τῆς μορφῆς ταύτης τῆς νόσου ἀποτελεῖ ἡ ταχύτης μεταδόσεως εἰς τὸν χοίρειον πληθυσμόν, ἡ ὁποία εἶναι σχετικῶς βραδεῖα. Ὁ θάνατος ἐπέρχεται συνήθως κατὰ τὴν ἐβδόμην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ὑπερθερμίας καὶ οὐχὶ σπανίως 2-3 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν πρώτων συμπτωμάτων.

γ) Ὑποξεία μορφή.

Μορφή σπανία, προσομοιάζουσα πρὸς τὴν ὀξείαν, γενικῶς ὁμως ἀπολήγει εἰς ἴασις ἐντὸς 10-20 ἡμερῶν. Συναντᾶται, ὅπου ἡ νόσος ἐνζωοτεῖ.

δ) Χρονία μορφή.

Αὕτη συνήθως ἀποτελεῖ ἀπόληξιν τῆς ὀξείας μορφῆς. Κατ' αὐτὴν οἱ χοῖροι παρουσιάζουν κακὴν ἀνάπτυξιν, ἀδυναμίαν, διόγκωσιν τῶν καρπῶν - ταρσῶν, μερικὴν ἢ ὀλικὴν τύφλωσιν.

Εἰς τὴν Ἰβηρικὴν χερσόνησον, κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, παρατηρήθη βραδεῖα ἐξέλιξις (20, 30, 40 ἡμερῶν), ἀνάλογος πρὸς τὴν τῆς χρονίας μορφῆς τῆς Κ.Π.Χ. Διεπιστώθησαν κλινικαὶ ἰάσεις ζῶων, ἅτινα ὁμως παρέμεινον χρόνιοι φορεῖς τοῦ ἰοῦ, ὡς καὶ ζῶα μὲ ἱαιμίαν, χωρὶς νὰ ἐκδηλώσουν ποτὲ τὴν νόσον.

ε) Ἄτυποι μορφαί.

Ἄρκετὰ συχναί, τόσον εἰς τὴν κλασικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀφρικανικὴν πανώλην, κυρίως δὲ συνυπάρχουν μετ' ἄλλων νοσημάτων.

Ἄνατομο - παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις.

Λόγω τῆς ταχείας ἐξελίξεως τῆς νόσου, τὰ πτώματα παρουσιάζουν ἐξωτερικῶς καλὴν ὄψιν.

Ἡ σῆψις ἐπέρχεται ταχέως.

Νεκροτομικῶς παρατηροῦνται τὰ κάτωθι:

α) Εἰς τὸ δέρμα παρατηρεῖται ἔντονον ἐξάνθημα, χρώματος ἐρυθροῦ ἢ ἰόχρου. Τοῦτο γίνεται ἔντονώτερον εἰς τὰ ὄτα καὶ τὴν κοιλίαν.

β) Ὁ ὑποδόρειος συνεκτικὸς ἰστός ἐμφανίζεται ἰκτερικὸς. οἰδηματώδης. Ἡ διαστολὴ τῶν ἀγγείων εἶναι σταθερά.

Παρατηροῦνται ὠσαύτως τριχοειδεῖς αἱμορραγίαι, ἐνίοτε δὲ καὶ αἱματώματα.

γ) Εἰς τοὺς μῦς δύναται νὰ παρατηρηθῇ ἀποχρωματισμὸς ἢ ὄψις κρέατος Saniëuse, μικραὶ αἱμορραγίαι, οἰδήματα, αἱματώματα κ.λ.π.

δ) Αἱμορραγικὴ γαστρεντερίτις.

ε) Ἡ χοληδόχος κύστις ἐμφανίζεται διωγκωμένη, μὲ ἐκλεπτισμένα τοιχώματα, οἰδηματώδη, ζελατινώδη.

στ) Ἡ καρδία παρουσιάζει ἀλλοιώσεις μυοκαρδίτιδος καὶ αἱμορραγίας ἐπὶ τοῦ ἐπικαρδίου.

ζ) Οἱ νεφροὶ παρουσιάζουν πετεχειώδεις αἱμορραγίας διαφόρου μεγέθους, προσομοιάζουσας πρὸς τὰς τῆς Κ.Π.Χ.

η) Ἡ οὐροδόχος κύστις σπανίως φέρει πετεχειώδεις αἱμορραγίας, συνήθως εἶναι συμπεφορημένη.

θ) Οἱ λεμφαδένες εἶναι αἱμορραγικοί, οἰδηματώδεις.

ι) Ὁ σπλὴν ἐμφανίζεται αἱμορραγικός.

Γενικῶς ὑπάρχει ἔντονος αἱμορραγικὴ διάθεσις.

Κατωτέρω παραθέτομεν πίνακα νεκροτομικῶν ἐβρημάτων 948 ἐξετάσεων, αἵτινες ἐγένοντο εἰς Πορτογαλίαν, εἰς ὃν ἐμφαίνεται ἡ συχνότης τῶν ἀλλοιώσεων εἰς τὰ διάφορα ὄργανα.

Ὅργανον καὶ εἶδος ἀλλοιώσεων	%
Αἱμορραγικὴ σπληνομεγαλία	92,5
» λεμφαδενίτις (ἡπατογαστρικῶν)	89,2
» » (νεφρικῶν)	72,3
» » (μεσεντερικῶν)	69,5
» » (τοῦ στέρνου)	54,3
» » (ἐφ' ὄλοκλ. τοῦ λεμφατικοῦ συστήματος)	23,4
Οἰδημα τῆς χοληδόχου κύστεως μετὰ διαστολῆς τῶν ἀγγείων	81,7
Πετεχειώδεις αἱμορραγίαι τῶν νεφρῶν ἐπὶ θολεροῦ βήθους . . .	70,4
Αἱμορραγίαι τῆς πύελου	68,7
Οἰδημα τοῦ τυφλοῦ	80,7
Πνευμονικὸν οἰδημα	90,8
Αἱμορραγικαὶ ἀλλοιώσεις τοῦ τυφλοῦ	61,3
Αἱμορραγίαι τοῦ ἐπικαρδίου - μυοκαρδίου	57,9
» τοῦ περιτοναίου	54,8
Αἱμορραγικὴ γαστρίτις	90,7
Διάφορα αἱματώματα	20,3
Πετεχειώδεις αἱμορραγίαι τῆς οὐροδόχου κύστεως	16,4
Ἐξίδρωμα εἰς τὰς διαφόρους ὀρογόνους κοιλότητας	77,9

Διάγνωσις :

Ἡ κλινικὴ διάγνωσις τῆς Α.Π.Χ. εἶναι ἀδύνατος, ἰδίᾳ ὅταν ἡ νόσος συνυπάρχη μετὰ τῆς Κ.Π.Χ. Εἰς περίπτωσιν ὑποψίας τῆς Α.Π.Χ., δεόν ὅπως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ κάτωθι :

- α) Τὰ ἐπιζωοτιολογικά στοιχεία,
- β) Ἡ κλινικὴ εἰκὼν,
- γ) Αἱ ἀνατομο - παθολογικαὶ ἀλλοιώσεις, καὶ
- δ) Ἡ διασταυρουμένη ἀνοσία.

Ἡ δοκιμασία τῆς διασταυρουμένης ἀνοσίας συνίσταται εἰς τὸν σύγχρονον ἐνοφθαλμισμὸν ἑνὸς παρθένου (ὕγιου) χοίρου καὶ ἑνὸς ὑπερανοσοποιημένου ἐναντίον τῆς κλασσικῆς πανώλους δι' ὑλικῶν ὑπόπτων Α.Π.Χ., κυρίως δὲ δι' ἐναιωρημάτων σπληνός, νεφρῶν, λεμφαδένων ἢ αἵματος. Ἡ ὑπερανοσοποίησις κατὰ τῆς κλασσικῆς πανώλους πραγματοποιεῖται δι' ἐμβολιασμοῦ ἢ ὄρου - μολύνσεως καὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐγγύσεως τοῦ λοιμογόνου τῆς Κ.Π.Χ., δις ἀνὰ δεκαπενθήμερον. Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν πρόκειται δι' Α.Π.Χ., τόσον τὸ παρθένον (ὕγιες) ὅσον καὶ τὸ ὑπερανοσοποιημένον χοιρίδιον νοσοῦν μὲ τὰ αὐτὰ κλινικὰ συμπτώματα, τὴν αὐτὴν πυρετικὴν ἀντίδρασιν κ.λ.π. Εἰς περίπτωσιν δέ, καθ' ἣν πρόκειται περὶ Κ.Π.Χ., νοσεῖ μόνον τὸ παρθένον (ὕγιες) χοιρίδιον.

Αἱ χρησιμοποιούμεναι ἐργαστηριακαὶ δοκιμασίαι πρὸς διάγνωσιν τῆς Α.Π.Χ., εἶναι αἱ κάτωθι :

1) Ἡ **δοκιμασία τῶν Μάλμκουϊστ καὶ Χέυ**: Αὕτη στηρίζεται εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ τοῦ νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν λευκοκυττάρων, νὰ πολλαπλασιάζεται ἐντὸς αὐτοῦ, νὰ παράγῃ αἰμοσυγκολλητίνην καὶ νὰ προκαλῆ κυτταρόλυσιν. Αἱ τελευταῖαι αὗται ιδιότητες (παραγωγῆς αἰμοσυγκολλητινῶν - κυτταρόλυσιν) εἶναι ἀποκλειστικαὶ καὶ τυπικαὶ τοῦ τοῦ τῆς Α.Π.Χ. Ἐργαστηριακῶς, ἡ δοκιμασία ἐκτελεῖται ὡς κάτωθι: παρασκευάζονται ἱστοκαλλιέργειαι λευκοκυττάρων χοίρου, ἅμα δὲ τῇ δημιουργίᾳ πλήρους κυτταρικοῦ ταπητίου τὰ κύτταρα μολύνονται (ἐνοφθαλμίζονται) διὰ τοῦ ὑπόπτου ὑλικοῦ. Εἶτα προστίθενται εἰς τὰ ἱστοκαλλιεργήματα αἰμοσφαίρια χοίρου. Εἰς περίπτωσιν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχει ἴος, τὰ αἰμοσφαίρια προσροφῶνται καὶ καθηλώνονται πέριξ τῆς μεμβράνης τοῦ λευκοκυττάρου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐπέρχεται ἡ λύσις τῶν λευκοκυττάρων (κυτταρολυτικὸν φαινόμενον). Ἡ πρώτη ἀνάγνωσις τοῦ φαινομένου ἐνεργεῖται συνήθως τὴν 15 - 16 ὥραν ἀπὸ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ. Ἐν ἐκ τῶν μειονεκτημάτων τῆς δοκιμασίας ταύτης εἶναι ὅτι τὰ εὐρωπαϊκὰ στελεχῆ πολλὰκις ἀπαιτοῦν μίαν ἢ καὶ περισσοτέρας διόδους, ἵνα ἡ δοκιμὴ ἀποβῇ θετικὴ.

Πρὸς ἐπίτευξιν ταχείας θετικῆς ἀπαντήσεως, ἀπαραίτητον τυγχάνει ὅπως ὁ τίτλος τοῦ τοῦ τοῦ ὄργανου, ἐκ τοῦ ὁποίου προέρχεται τὸ πρὸς ἐνοφθαλμισμὸν ὑλικόν, εἶναι $\leq 10^{-4}$.

2) Ἡ **δοκιμασία τῆς ἀνοσο - καθιζήσεως εἰς ἄγαρ**: Αὕτη εἶναι μέθοδος ἀπλῆ, ταχεῖα, οἰκονομικὴ, ἀλλὰ δὲν χρησιμοποιεῖται εἰσέτι εὐρέως, εὐρισκομένη ὑπὸ μελέτην.

3) Ἡ **δοκιμασία διὰ τῶν φθοριζόντων ἀντισωμάτων**: Τὸ ἀντιγόνο τῆς Α.Π.Χ. δύναται νὰ ἐνωθῇ μὲ ὁμόλογα φθορίζοντα ἀντισώματα.

Αί τελευταῖαι δύο δοκιμασίαι περιορίζονται μόνον εἰς τὴν διάγνωσιν τῆς Α.Π.Χ. κατὰ τὴν ὀξείαν φάσιν τῆς νόσου.

4) Ἡ δοκιμασία τῆς «Παρεμβολῆς» μεταξὺ τοῦ ἰοῦ τῆς Κ.Π.Χ. καὶ τοῦ τῆς Α.Π.Χ. ἐπὶ ἱστοκαλλιεργημάτων λευκῶν κυττάρων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δοκιμασιῶν, ἡ τῶν Μάλμκουϊστ καὶ Χεύ ἁποτελεῖ σήμερον τὴν βάσιν διὰ τὴν διάγνωσιν τῆς Α.Π.Χ., ὡς ἐκ τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Πορτογαλίᾳ πείρας ἀπεδείχθη.

Π ρ ό λ η ψ ι ς

Ἐπειδὴ, ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, οὐδὲν θεραπευτικὸν μέσον ὑπάρχει σήμερον διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς Α.Π.Χ., αἱ δὲ ἀπόπειραι παρασκευῆς ἐμβολίου ἀπέτυχον, ἡ καταστολή καὶ ἡ ἐκκρίσις τῆς νόσου στηρίζονται ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν λήψιν σειρᾶς ἀπαγορευτικῶν καὶ ὑγειονομικῶν μέτρων. Κατωτέρω ἀναφέρονται, κατ' ἀντιγραφὴν, τὰ μέτρα, ἅτινα συνιστῶνται ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐπιζωοτιῶν καὶ ἅτινα καθωρίσθησαν ὑπὸ τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς Α.Π.Χ.

Α. Προληπτικὰ μέτρα ἀφορῶντα ἰδιαιτέρως τὰς ἐλευθέρας χώρας ἐξ Α.Π.Χ. :

1. Ἐγγραφή ἐκ τῶν προτέρων τῆς Α.Π.Χ., ὡς καὶ τῆς Κ.Π.Χ., εἰς τὸν κατόλογον τῶν νοσημάτων ὑποχρεωτικῆς δηλώσεως.

2. Ἐνίσχυσις τῶν ὑγειονομικῶν μέτρων τοῦ Διεθνοῦς ἐμπορίου, ἤτοι τῶν μέτρων ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῶν ἢ διελεύσεως ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς ὑγιοῦς χώρας, ἀμέσου ἢ ἐμμέσου προελεύσεως ἐκ χωρῶν, εἰς ἃς ὑφίσταται ἡ Α.Π.Χ., ἀπάντων τῶν κατοικιδίων χοίρων ἢ ἀγρίων τοιούτων, τοῦ σπέρματός των, τὸ ὁποῖον προορίζεται διὰ τεχνητὴν σπερματέγχυσιν, κρεάτων, σπλάγχων, προϊόντων ἀλλαντοποιίας καὶ προϊόντων χοιρείου προελεύσεως, προοριζομένων διὰ βιομηχανικὴν χρῆσιν.

3. Αὐστηρὰ ἐπίβλεψις εἰς τὰ σύνορα, τοὺς λιμένας, ἀερολιμένας κ.λ.π., ἐνδεχομένων εἰσαγωγῶν, ὑπὸ μορφήν τροφίμων, κρεάτων, σπλάγχων, προϊόντων ἀλλαντοποιίας ὑπόπτου προελεύσεως.

4. Συστηματικὴ καταστροφή τῶν ὑπολειμμάτων τῆς τροφῆς προερχομένων ἐξ ἀεροπλάνων, ἐστιατορίων, σιδηροδρομικῶν συρμῶν, ὀχημάτων ὀδικῆς μεταφορᾶς, ὑπόπτου προελεύσεως.

5. Αὐστηρὰ ἀπολύμανσις ἀπάντων τῶν ὀχημάτων τῶν χρησιμοποιουμένων διὰ τὴν μεταφορὰν χοίρων, κρεάτων, σπλάγχων, προϊόντων ἀλλαντοποιίας καὶ προϊόντων χοιρείου προελεύσεως, προοριζομένων διὰ βιομηχανικὴν χρῆσιν.

6. Εὐρεῖα ἐκλαϊκευσις ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ καὶ ψυχολογικῆ προπαρασκευῆ τοῦ κοινοῦ ἐκ μέρους τῶν κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν, διὰ τοῦ τύπου, τοῦ ραδιοφώνου, τῆς τηλεοράσεως, ἐπὶ τῶν

συνεπειών τῆς ἐνδεχομένης εἰσαγωγῆς τῆς Α.Π.Χ., ὡς καὶ διάδοσις τῶν σπουδαιότερων γνώσεων περὶ τῆς τηρητέας ἀγωγῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑποπτα ἐκ τῆς νόσου ζῶα, τὰ κρέατα, τὰ σπλάγχνα καὶ τὰ προϊόντα τῆς ἀλλαντοποιίας, ἅτινα δυνατόν νὰ ἔχουν μολυνθῆ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τῆς Α.Π.Χ.

7. Αἱ ἀπειλούμεναι ἐκ τῆς νόσου χῶραι δέον νὰ ἐπεξεργασθοῦν καὶ νὰ θέσουν ἐν ἰσχύϊ νομοθετικὰ κείμενα ὑπὸ μορφήν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων ἢ Διαταγμάτων, δι' ὧν νὰ ἐπιβάλλεται εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις πανώλους τῶν χοίρων, ἀφρικανικῆς καὶ κλασικῆς, ἡ σφαγὴ καὶ ἡ καταστροφή τῶν προσβεβλημένων καὶ λοιμυπόπτων ζώων.

Εἰδικαὶ πιστώσεις δέον νὰ τεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀρμοδίων Κτηνιατρικῶν ὑπηρεσιῶν, τόσον διὰ τὴν συστηματικὴν καταπολέμησιν τῆς νόσου κατὰ μῆκος τῶν συνόρων καὶ ἐνδεχομένως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποζημίωσιν τῶν χοιροτρόφων, ὧν τὰ ζῶα θὰ πρέπη νὰ σφαγοῦν εἰς περίπτωσιν ἐκδηλώσεως τῆς νόσου.

Ἡ ἄμεσος καὶ λελογισμένη χορήγησις βασικῶν ἀποζημιώσεων εἰς τὴν ἀρχὴν μιᾶς ἐπιζωοτίας θὰ ἔχη ὡς ἀποτέλεσμα ὄχι μόνον νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προστασίαν τοῦ ἐθνικοῦ ζωϊκοῦ κεφαλαίου, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ οἰκονομίαν ποσῶν πολὺ μεγαλυτέρων ἐκείνων, ἅτινα θὰ ἔδει νὰ δαπανηθοῦν, ἐὰν ἡ ἐπιζωοτία κατάρθωνε νὰ ἐπεκταθῆ. Τοῦτο ἀποτελεῖ συχνὰ μίαν σπουδαίαν ψυχολογικὴν καὶ διοικητικὴν δυσκολίαν διὰ πολλὰς χώρας.

8. Ἐγκατάστασις, διαρρυθμίσις καὶ ἐξειδικεύσις ἐργαστηρίων διαφορικῆς διαγνώσεως τῆς Α.Π.Χ. ἀπὸ τὴν Κ.Π.Χ. Τὰ ἐργαστήρια ταῦτα δέον νὰ εἶναι ἐφωδιασμένα διὰ τοῦ ἀναγκαίου ὕλικου πρὸς παρασκευὴν ἱστοκαλλιεργημάτων ἐκ λευκοκυττάρων, διὰ χῶρων ἀπομονώσεως τῶν χοίρων-πειραματοζώων, ὥστε νὰ προσφέρουν τὰς ἀπαραιτήτους ἐγγυήσεις ἀσφαλείας. Τὰ ἐν λόγῳ ἐργαστήρια δέον ἐπὶ πλέον νὰ διαθέτουν στεγανὰ ὀχήματα πρὸς μεταφορὰν τῶν ἀσθενῶν ἢ ὑπόπτων χοίρων.

Πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτεύξεως ταχείας καὶ ἀκριβοῦς διαγνώσεως, θετικῆς ἢ ἀρνητικῆς Α.Π.Χ., τὰ ἐργαστήρια ἰολογίας τῶν ἀπειλουμένων χωρῶν δέον νὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἐργαστηρίων Μαδρίτης, Λισσαβῶνος, Ἀλφὸρ κ.λ.π., ἅτινα κέκτηνται πείραν ἐπὶ τῶν διαφορικῶν διαγνώσεων ρουτίνας τῆς Α.Π.Χ. καὶ Κ.Π.Χ.

Β. Μέτρα καταπολεμήσεως, ἅτινα δέον ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν ἀμέσως εἰς χώραν προσφάτως μολυνθεῖσαν :

Εἰς περίπτωσιν ἐμφανίσεως τῆς νόσου εἰς χώραν ἀπηλλαγμένην Α.Π.Χ., δέον ὅπως :

1. Ἀπαγορευθῆ ἀμέσως καὶ τελείως ἡ κυκλοφορία καὶ ἡ μεταφορὰ χοίρων, αἱ ζωαγοραί, τὸ πλανώδιον ἐμπόριον χοιρείων κρεάτων, σπλάγχνων, κ.λ.π. εἰς εὐρεῖαν περίμετρον πέριξ τῶν πρώτων ἐστιῶν.

2. Τεθῶσιν ὑπὸ αὐστηρὰν ἀπομόνωσιν τὰ προσβληθέντα χοιροστά-

σια, τῶν ὁποίων ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ χοῖροι, νοσοῦντες καὶ μεμολυσμένοι, θὰ φονευθῶσιν ἄνευ διασπορᾶς αἵματος, τὰ δὲ πτώματα θὰ καταστραφῶσιν ἐπὶ τόπου. Αἱ στρωμαὶ καὶ τὰ ἀποθέματα τροφῶν θὰ καταστραφῶσιν διὰ πυρᾶς.

3. Πραγματοποιηθῆ σχολαστικὴ ἀπολύμανσις καὶ κατόπιν ἐκτιμήσεως καταβολὴ ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν σφαγέντων χοίρων.

4. Οὐδεὶς ἐμβολιασμός ἢ ὀρθοθεραπεία κατὰ τῆς κλασικῆς πανώλους τῶν χοίρων ἐπιτρέπεται νὰ διενεργηθῆ εἰς τὴν μεμολυσμένην ζώνην. Ἐπίσης ἐμβολιασμός ἢ θεραπεία κατὰ τῆς Α.Π.Χ. ἀπαγορεύεται.

5. Ἀνασύστασις τῶν μεμολυσμένων χοιροτροφείων, ὧν ἅπαντες οἱ χοῖροι, ἄνευ ἐξαιρέσεως, ἐσφάγησαν ἢ κατεστράφησαν ἐπὶ τόπου, δὲν ἐπιτρέπεται παρὰ μόνον κατόπιν ἐπαρκοῦς προθεσμίας καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας. Θὰ ἦτο εὐκταῖον, ὅπως ἡ ἀνασύστασις τῶν χοιροτροφείων πραγματοποιεῖται εἰς χώρους δυναμένους νὰ ἀπολυμανθῶσι καλῶς.

6. Ἄπαντα τὰ ὑπολείμματα τροφῶν, τὰ χρησιμοποιούμενα πρὸς διατροφήν τῶν χοίρων, δεόν ὅπως ὑποστῶσι ὑποχρεωτικῶς παρατεταμένον βρασμόν.

Ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις τῆς νόσου ὑπὸ τῆς Γαλλίας, κατ' Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον 1964, ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν ὡς ἄνω διοικητικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ὑγειονομικῶν μέτρων.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ χώρα μᾶς θὰ δυνηθῆ νὰ προστατευθῆ ἐπιτυχῶς ἐναντίον τῆς τρομερᾶς νόσου τῆς πανώλους τῶν χοίρων, Ἡ πείρα, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ἐξ ἄλλων νοσημάτων, ἀποτελεῖ ἤδη μίαν ἐγγύησιν. Πρέπει ὅμως νὰ κινηθῶμεν ἐνωρὶς καὶ δραστικῶς, ἵνα μὴ θρηνησῶμεν θύματα.

R É S U M É

La peste porcine Africaine

par E. N. Stoforos

Revue d'ensemble sur la maladie basée sur les données bibliographiques.

B I B Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

1. **Bianchi, E.**: Malattie dei suini 1961 p. 197.
2. **Boldrini, G.**: Vet. Ital 1961, 1, 44.
3. **Boldrini, G.**: Vet. Ital. 1967 3, 238.
4. **Botija Sanchez, C.**: Zooprof. 1963, 9, 587.
5. Études et Recherches sur la peste porcine Africaine. Ἐκδοσις Off. Int. Epiz. 1965.

6. **Fontanelli, E.** : Suinicoltura, 1967, 5 - 6, 19.
7. **Haag, J.** : *Encycl. Vét.* 1964, 21, 168.
8. **Haag, J., Larenaudie, B., Lucas, A.** : *Bull. Off. Int. Epiz.* 1965, 63, 143.
9. **Haag, J., Larenaudie, B.** : *Bull. Off. Int. Epiz.* 1965, 63 bis, 163.
10. **Haag, J., Larenaudie, B.** : *Bull. Off. Int. Epiz.* 1965, 63 bis, 191.
11. **Haag, J., Lucas, A., Larenaudie, B., Ruiz Conzalvo, B., Carhero, R.** : *Rec. Méd. Vét.* 1966, 9, 801.
12. **Hess, W. R., De Tray, D. E.** : *Bull. Off. Dis. Afr.* 1960, 8, 317.
13. **Joubert, L., Tuailon, P.** : *Rec. Méd. Vét.* 1965, 93, 116.
14. **Korn, G.** : *Mh. Tierheilk.* 1963, 15, 225.
15. **Kovalenco, J. R.** : etc. *Doklad. Acad. Selsk. Nauk. imeni Lenina* 1964, 1, 35.
16. **Larenaudie, B., Haag, J., Lacaze, B.** : *Encycl. Vét. Périodiq* 1964, 21, 172.
17. **Maladies Nouvelles des Animaux** : La peste porcine Africaine p. 77 - 115 *Εκδοσις F.A.O. 1964.
18. **Malmquist, W. A., Hay, D.** : *Am. J. Vet. Res.* 1960, 21, 104.
19. **Malmquist, W. A.** : *Am. J. Vet. Res.* 1962, 23, 241.
20. **Malmquist, W. A.** : *Am. J. Vet. Res.* 1963, 24, 450.
21. **Mendes, A. M.** : *Bull. Off. Int. Epiz.* 1962, 58, 699.
22. **Mendes, A. M.** : *Rev. dos Est. Ger. Univers de Moçambique* 1966, 3, 145 - 323.
23. **Ministero Della Sanita.** *Vet. Ital.* 1964, 7 - 8, 640.
24. **Mondini, S.** : *Suinicoltura* 1967, 5 - 6, 37.
25. **Montgomery, R. E.** : *J. Comp. Path.* 1921, 34, 159.
26. **Nunes Petisca, J. L.** : *Bull. Off. Int. Epiz.* 1965, 63 bis, 103.
27. **Paltrinieri, S., Farina, R.** : *Aggiornamenti malattie infettive VI* Edit. 1961, p. 214.
28. **Possenti, A., Micozzi, G., Conti, R.** : *Zooprof.* 1967, 5-6, 247.
29. **Rapport (AN 1965/4)** de la Réunion Internationale FAO/OIE sur la peste porcine Africaine. Ed. FAO 1965.
30. **Rapport, Off. Int. Epiz.** (1967), 88
31. Réunion de la Commission Permanente de l' O.I.E. pour l' étude des problèmes posés par la peste porcine africaine. *Bull. Off. Int. Epiz.* (1965), 2, 1199.
32. **Seculi Brillas, J., Costa Batllori, P.** *Real. Acad. Med. Barcelona* 1962.
33. *Suinicoltura* (1967), 5 = 6; 19.
34. **Tubiash, H., S.** : *Am. J. Vet. Res.* (1963), 2 - 4 38.
35. **Velho, E., L.** *Bull. Off. Int. Epiz.* (1966), 48, 395.